

शैक्षणिक दिनदर्शिका

(इयत्ता सातवी)

जून ते ऑगस्ट २०२०

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

प्रेरणा व मार्गदर्शन

मा.ना.उद्धवजी ठाकरे
मुख्यमंत्री
महाराष्ट्र राज्य

मा.ना.अजित पवार
उपमुख्यमंत्री
महाराष्ट्र राज्य

प्रा.वर्षा गायकवाड
मंत्री
शालेय शिक्षण विभाग
महाराष्ट्र राज्य

मा.ओमप्रकाश उर्फ बच्चू बाबाराव कडू
राज्य मंत्री
शालेय शिक्षण विभाग
महाराष्ट्र राज्य

मा.वंदना कृष्णा(भा.प्र.से.)
अपर मुख्य सचिव
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
महाराष्ट्र राज्य

मा.विशाल सोळंकी(भा.प्र.से.)
आयुक्त (शिक्षण)
महाराष्ट्र राज्य

शुभेच्छा संदेश...

जीवनातील विविध समस्यांना सामोरे जाताना शिक्षणाची ज्योत तेवत ठेवणाऱ्या असंख्य बालकांसमोर कोविड-१९ मुळे एक नवीन आव्हान उभे राहिले आहे. सर्व पालक, शिक्षक, शिक्षणप्रेमी यांच्यापुढे भविष्यातील शिक्षणाच्या व्यवस्थेबाबत प्रश्न निर्माण झाले आहेत. पण पुरोगामी महाराष्ट्र या अडचणीतूनही मार्ग काढून विद्यार्थी व शिक्षक यांच्या आरोग्याला प्राधान्य देऊन विद्यार्थ्यांचे शिक्षण होत राहिल यासाठी प्रयत्न करत राहिल आणि शिक्षणातही मागे राहणार नाही याची मला खात्री आहे.

आरोग्याला प्राधान्य देऊन शिक्षण चालू ठेवता येईल काय यावर शासन पातळीवर बरीच चर्चा होऊन शाळा बंद असल्या तरी मुलांच्या शिकण्याची प्रक्रिया कायम ठेवण्यासाठी शालेय शिक्षण विभाग 'शैक्षणिक दिनदर्शिका' घेऊन येत आहे. शिक्षण विभागाच्या या प्रयत्नांना सर्व शिक्षक, विद्यार्थी, शाळा व्यवस्थापन समिती व पालकांनी सकारात्मक प्रतिसाद द्यावा असे आवाहन मी या निमित्ताने करते.

सर्वांना नवीन शैक्षणिक वर्षाच्या शुभेच्छा!

प्रा.वर्षा गायकवाड
मंत्री
शालेय शिक्षण विभाग
महाराष्ट्र राज्य

मनोगत

महाराष्ट्रातील सर्व विद्यार्थी, पालक आणि शिक्षकांना नवीन शैक्षणिक वर्षाच्या हार्दिक शुभेच्छा!

कोविड-१९ च्या प्रादुर्भावामुळे मागील काही दिवसांपासून आपण अनेक संकटांचा सामना करत आहोत. आरोग्य आणि दैनंदिन उदरनिर्वाहाचा प्रश्न असणाऱ्या असंख्य बालकांना परिस्थितीमुळे शिक्षण सोडण्याची वेळ येऊ नये तसेच शिक्षणाशी, शिक्षकांशी त्यांचा संबंध तुटू नये यासाठी मागील २ महिन्यांपासून आम्ही 'शाळा बंद, पण शिक्षण आहे...' ही अभ्यासमाला सुरु ठेवली होती आणि त्याला महाराष्ट्रभरातून प्रचंड प्रतिसाद मिळाला. शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मध्ये १५ जूनपासून सर्व महाराष्ट्रात प्रत्यक्ष शाळा सुरु करण्यात अनेक अडचणी आहेत. त्यामुळे आपण डिजिटल माध्यमातून शिक्षण देण्याचा निर्णय घेतला आहे. या पार्श्वभूमीवर राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषदेने शैक्षणिक दिनदर्शिकेची निर्मिती केली आहे. या शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर शिक्षक, पालक यांनी अत्यंत विचारपूर्वक करून विद्यार्थ्यांचे शिकणे अधिक समृद्धकरणे आवश्यक आहे. प्रत्यक्ष शाळा सुरु होत नाहीत तोपर्यंत विद्यार्थी शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर करून आपल्या सवडीनुसार आणि वेळेनुसार शिक्षण घेऊ शकणार आहेत. यामध्ये अध्ययन पूरक साहित्य, कृती, स्वाध्याय यांचा अंतर्भाव करण्यात आला आहे. आम्ही दीक्षा, रेडिओ, टेलिव्हिजन, अध्ययन व्यवस्थापन प्रणाली (LMS) इत्यादी माध्यमातून विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचण्यासाठी प्रयत्नशील असून त्याचाच एक भाग म्हणून शैक्षणिक दिनदर्शिका तयार करण्यात आली आहे. या उपक्रमास शिक्षक, पालक व विद्यार्थी सकारात्मक प्रतिसाद देतील आणि शिक्षणाची प्रक्रिया सुरु ठेवतील अशी मला आशा आहे.

शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा प्रमुख उद्देश हा या संकटाच्या कालावधीमध्ये देखील विद्यार्थी शिक्षणप्रवाहात रहावा हाच आहे. आरोग्यासोबतच विद्यार्थ्यांचे शिक्षण हे ही महत्वाचे आहे. यासाठीच घरी बसून देखील विद्यार्थी शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर करून त्याच्या वेळेनुसार शिकू शकणार आहे. शाळा बंदच्या कालावधीमध्ये नवीन शैक्षणिक वर्षाच्या प्रारंभीच्या अनुषंगिक कृती तसेच अध्ययन अनुभव पूर्णतः देणे शक्य होणार नाही पण काही अध्ययन अनुभव हे या उपलब्ध ई-साहित्याच्या माध्यमातून देणे नक्कीच शक्य होणार आहे.

दिनकर पाटील

संचालक

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण

परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

शैक्षणिक दिनदर्शिका

नमस्कार विद्यार्थी मित्रहो,

सध्या कोविड-१९ या रोगामुळे संपूर्ण जग विविध समस्यांना सामोरे जात आहे. त्याला शिक्षणक्षेत्रही अपवाद नाही. जगभरातील शाळा-महाविद्यालये अनिश्चित काळासाठी बंद आहेत. शिक्षक, विद्यार्थी, पालक हे सर्वजण शाळा कधी सुरु होणार याविचारात आहेत. शाळा सुरु करता येत नसल्या तरी शिकणे जास्तीत जास्त समृद्ध करता येऊ शकेल का याचा विचार शासनपातळीवरही होत आहे.

शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मध्ये विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणासाठी दीक्षा ऍप, रेडिओ, टेलिव्हिजन,अध्ययन व्यवस्थापन प्रणाली (LMS) यांचा वापर करण्यासाठी सुद्धा शासन प्रयत्नशील आहे. त्याचाच एक भाग म्हणून दीक्षा ऍप्लिकेशनचा वापर मुलांच्या अध्ययनासाठी करण्याचा एक छोटासा प्रयत्न शैक्षणिक दिनदर्शिकेच्या रूपात आम्ही करत आहोत. शैक्षणिक दिनदर्शिका स्मार्ट पीडीएफ रूपात असून यामध्ये दिलेल्या अध्ययन स्रोतांवर स्पर्श केल्यास संबंधित ई-साहित्य आपल्यासमोर व्हिडिओरूपामध्ये दिसेल. शैक्षणिक दिनदर्शिका पाहताना इंटरनेट कनेक्टिव्हिटीची समस्या जाणवत असल्यास रेंज आहे अशा ठिकाणी जाऊन संबंधित ई-साहित्य दीक्षा ऍप्लीकेशनवरून आपण डाऊनलोड करू शकतो व इंटरनेट कनेक्टिव्हिटी नसलेल्या ठिकाणी ऑफलाईन वापरू शकतो.

महाराष्ट्र राज्यातील सर्वच विद्यार्थी व पालक सहजपणे वापर करू शकतील असा जून, जुलै व ऑगस्ट २०२० या महिन्यांसाठीचा अध्ययन साहित्यस्रोतांचा संच शैक्षणिक दिनदर्शिकेच्या रूपामध्ये आपणा सर्वांसाठी उपलब्ध करून देत आहोत. प्राप्त परिस्थितीत उपलब्ध अध्ययन स्रोतांच्या मदतीने तयार केलेल्या शैक्षणिक दिनदर्शिकेस शिक्षक, पालक व विद्यार्थी सकारात्मक प्रतिसाद देतील असा विश्वास वाटतो. शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा उपयोग आपल्या पाल्याचे किंवा आपल्या विद्यार्थ्यांचे अध्ययन सुकर करण्यासाठी नक्कीच होईल अशी आशा आहे.

शैक्षणिक दिनदर्शिका विद्यार्थ्यांनी पालक आणि शिक्षकांच्या मार्गदर्शनाखाली वापरावयाची आहे. तसेच शिक्षकांनी फोन कॉल, व्हाट्सअप या माध्यमातून विद्यार्थी आणि पालक यांच्या संपर्कात राहून शैक्षणिक दिनदर्शिकेच्या साहाय्याने मुलांचे शिक्षण आनंददायी कसे होईल यासाठी प्रयत्न करावयाचा आहे. विद्यार्थ्यांनी शैक्षणिक दिनदर्शिकेचा वापर करत असताना पालक आणि घरातील इतर वडीलधारी मंडळी तसेच मोठे बहीण-भाऊ यांच्या देखरेखीखाली अध्ययन साहित्य वापरावे. शैक्षणिक दिनदर्शिकेमध्ये अध्ययनस्रोत म्हणून दीक्षा ऍप वरील संबंधित घटकांचे ई साहित्य दिले आहे. या साहित्याचा वापर संदर्भ म्हणून करण्यापूर्वी शिक्षकांशी चर्चा करणे आवश्यक आहे त्याचप्रमाणे शिक्षकांच्या सूचनेनुसार पाठ्यपुस्तकांचाही वापर आवश्यक आहे.

केवळ शैक्षणिक दिनदर्शिका पुरवल्याने विद्यार्थ्यांचा अभ्यास पूर्ण होणार नसून शिक्षकांनी सतत पालक व विद्यार्थ्यांच्या संपर्कात राहणे त्यांच्याशी चर्चा करणे, त्यांना काही प्रश्न विचारणे या माध्यमातून विद्यार्थ्यांचे सातत्यपूर्ण सर्वकष मूल्यमापन करावे. विद्यार्थ्यांवर सतत ऑनलाईन चाचण्यांचा मारा करणे योग्य नाही. त्याचप्रमाणे लेखी गृहपाठ, स्वाध्याय आणि चाचण्यायामुळे विद्यार्थ्यांचे अध्ययन कंटाळवाणे होणार नाही याचीही दक्षता शिक्षकांनी घेणे आवश्यक आहे. त्याच प्रमाणे विद्यार्थीनिहाय या नियोजनामध्ये लवचिकता सुद्धा असावी.

शिक्षकांसाठी सूचना :

1. शैक्षणिक दिनदर्शिका सर्व शिक्षकांनी आपल्या सर्व विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहचवावी.
2. शैक्षणिक दिनदर्शिका विद्यार्थ्यांनी वापरायला सुरु करण्यापूर्वी शिक्षकांनी सर्व वापरकर्त्या विद्यार्थ्यांशी व पालकांशी फोन, व्हिडीओ कॉल, ग्रुप कॉल, कॉन्फरन्स कॉल करून संवाद साधावा आणि शैक्षणिक दिनदर्शिका वापरून अभ्यास कसा करावा याबद्दल मार्गदर्शन करावे.
3. वर्गशिक्षकांनी विद्यार्थ्यांशी संवाद साधताना फक्त अभ्यासबद्दल बोलू नये. हा संवाद अनौपचारिक असावा. विद्यार्थी, कुटुंब, सध्याची दिनचर्या व घरात सध्या स्वीकारलेली जबाबदारी, आजूबाजूच्या परिस्थितीबाबत त्याचे मत याबद्दल चर्चा करून शिक्षक - विद्यार्थी संबंध दृढ होतील याची काळजी घ्यावी.

4. वर्गशिक्षकांनी, विषयशिक्षकांनी पाठ शिकताना पुस्तकाचा कसा वापर कसा करावा याबद्दल सूचना घाव्यात.
5. प्रत्येक पाठाचे ई-साहित्य बघण्यापूर्वी व बघितल्यानंतर काय करावे याबद्दलही विद्यार्थ्यांना सांगावे.
6. त्याचप्रमाणे पाठातील ई-साहित्याशी संबंधित समांतर उपक्रम आणि स्वाध्याय ह्याबाबतीत विद्यार्थ्यांशी संवाद साधावा.
7. नियमित अभ्यासाला पर्याय म्हणून आपण दीक्षा ऍपचा वापर आपण करत नाही आहोत तर शिक्षक आणि विद्यार्थी यांच्यातील आंतरक्रियेतून जे विद्यार्थ्यांचे अध्ययन घडते त्याला पूरक साहित्य किंवा शैक्षणिक साहित्य म्हणून ई -साहित्याचा वापर करणे अपेक्षित आहे.
8. शैक्षणिक दिनदर्शिकेमध्ये देण्यात आलेल्या कृतीशिवाय शिक्षकांनी आपल्या स्तरावर इतर आवश्यक कृती व उपक्रम विद्यार्थ्यांना पुरविण्यास हरकत नाही.

शैक्षणिक दिनदर्शिका वापरण्यासाठी विद्यार्थी व पालक यांच्याकरिता महत्वाच्या सूचना :

1. शैक्षणिक दिनदर्शिका म्हणजे पाठ्यपुस्तकातील पाठांवर आधारित नियोजन असून त्याचा उद्देश विद्यार्थ्यांचे अध्ययन सुलभ करणे हा आहे.
2. शैक्षणिक दिनदर्शिकेनुसार अध्ययन करताना यावर्षी आपल्याला पुरवलेल्या नवीन पाठ्यपुस्तकांचा उपयोग करावा.
3. दीक्षाऍप पाहण्यापूर्वी एकदा पाठ्यपुस्तकातून संबंधित पाठ वाचावा. त्याचप्रमाणे ई-साहित्य पाहिल्यानंतरही ई-साहित्यातील अध्ययन घटक पुन्हा वाचणे अधिक फायदेशीर ठरेल.
4. पाहिलेल्या आणि वाचलेल्या अध्ययन घटकांत काही समस्या असल्यास ती आपले पालक, घरातील ज्येष्ठ व्यक्ती, मोठे बहीण-भाऊ शिक्षक यांच्याशी चर्चा करावी.
5. एक पाठ अभ्यासून संपल्यानंतर त्यावरील स्वाध्याय पूर्ण करावा व शक्य झाल्यास तो घरातील ज्येष्ठांकडून तपासून घ्यावा.
6. दररोज प्रत्येक विषयाचा अभ्यास करण्याची सवय लावून घ्या.
7. ठराविक कालावधीनंतर शिक्षकांनी पाठवलेल्या चाचण्याही सोडवा.
8. ई-साहित्य वापरताना घरातील ज्येष्ठ व्यक्तींच्या सानिध्यातच रहा.
9. ई-साहित्य सलगपणे न पाहता प्रत्येक विषय संपल्यानंतर थोडी विश्रांती घ्या. मोबाईल किंवा इलेक्ट्रॉनिक गॅजेट काही वेळासाठी दूर ठेवा.
10. इ.१ ली व २ रीच्या विद्यार्थ्यांनी दीक्षा ऍप व पाठ्यपुस्तक घरातील वडीलधाऱ्या मंडळींच्याच मदतीने वापरायचे आहे.
11. आवश्यक तेथे सांगितलेल्या कृती, प्रयोग किंवा उपक्रम करण्यापूर्वी वडीलधाऱ्या मंडळींना त्याची कल्पना घ्या अथवा त्या कृती किंवा उपक्रम त्यांच्या मदतीनेच करा.
12. शैक्षणिक दिनदर्शिकेमधील लिंक open होत नसल्यास सदर घटकाशी संबंधित ई-साहित्य DIKSHA APP च्या माध्यमातून आपणास पाहता येईल. यासाठी DIKSHA APP आपल्या मोबाईल मध्ये DOWNLOAD करून घ्यावे. तसेच पाठ्यपुस्तकामध्ये देण्यात आलेल्या QR CODE DIKSHA APP मधून SCAN करून ही पाहता येईल.

DIKSHA APP DOWNLOAD करण्यासाठी [येथे क्लिक करा](#)

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

शैक्षणिक दिनदर्शिका

(इयत्ता सातवी)

माहे - जून, जुलै, ऑगस्ट २०२०

इयत्ता – सातवी

माहे – जून २०२०

विषय – मराठी

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	तअध्ययन स्त्रो	विद्यार्थी कृती
पहिला आठवडा	07.01.04 07.01.09	1.जय जय महाराष्ट्र माझा	येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	1.विद्यार्थी गीताचे श्रवण करतील . 2.विद्यार्थी गीतामधील कठीण शब्द ऐकून श्रुतलेखन करतील. 3.विद्यार्थी देशभक्तीपर गीताचे श्रवण करतील. 4. विद्यार्थी गीताचा आशय स्वतःच्या शब्दात लेखन करतील. 5.विद्यार्थी गीताचा अर्थ स्वतःच्या शब्दात लेखन करून त्याचे घरातील भाऊ,बहिण किवा मित्र यांचेसमोर प्रकट वाचन करतील.
दुसरा आठवडा				

माहे – जुलै २०२०

विषय – मराठी

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्त्रोत	विद्यार्थी कृती
पहिला आठवडा	07.01.17 07.01.18	1.जय जय महाराष्ट्र माझा	येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	1.विद्यार्थी कवितेचा /गीताचा आशय आपल्या वर्गमित्रास वर्णन करतील. 2.विद्यार्थी कवितेच्या / गीताच्या तालावर नृत्य सादर करतील. 3.विद्यार्थी कवितेमधील / गीतामधील वर्णन आपल्या स्वतःच्या भाषेत लेखन करतील. 4.विद्यार्थी लेखन केलेला आशय / वर्णन घरातील मोठ्या बहिण ,भाऊ ,आई,वडील यांचेसमोर प्रकटवाचन करतील. 5.विद्यार्थी कविता / गीत यामधील पात्राचे घरी सादरीकरण करतील .

दुसरा आठवडा	07.01.01 07.01.02 07.01.25	2.स्वप्न विकणारा माणूस	येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	1.विद्यार्थी पाठाचे प्रकट वाचन करतील. 2.विद्यार्थी पाठाचे समजपूर्वक वाचन करतील. 3.विद्यार्थी पाठाचा आकलन झालेला आशय स्वतःच्या शब्दात लेखन करतील. 4.विद्यार्थी आशयाशी संबंधित स्वतःच्या अनुभवाचे लेखन करतील. 5.विद्यार्थी पाठातील यमक जुळणारे शब्द शोधून लेखन करतील
तिसरा आठवडा	07.01.09 07.01.12 07.01.16	3.तोडणी	येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	1.विद्यार्थी परिसरातील ,शेजारील ,घरातील चित्राचे निरीक्षण करतील. 2.विद्यार्थी चित्रात दिलेला आशय स्वतःच्या शब्दात घरातील आई ,वडील,भाऊ ,बहिण याना सांगतील. 3. विद्यार्थी तोडणी या शब्दाचा अर्थ घरातील मोठ्या व्यक्तींकडून समजून घेतील. 4.विद्यार्थी पाठाच्या आशयाशी संबंधित गोष्ट तयार करतील. 5.विद्यार्थी तोडणी कामगारांचा किवा त्याने अनुभवलेल्या किवा निरीक्षणात आलेल्या मजुराचा संवाद स्वतःच्या शब्दात लेखन करतील 7..विद्यार्थी मजुरासोबत संवाद साधून त्यांचे मत जाणून घेतील . 8.विद्यार्थी पाठाचे समजपूर्वक वाचन करतील. 9.विद्यार्थी लिंक च्या साहाय्याने व्हिडीओ पाहून आशय समजून घेतील.व समजलेला आशय लेखन करतील. 10.विद्यार्थी पाठावर आधारित प्रश्न तयार करून त्याचे उत्तर स्वतःच्या भाषेत लेखन करतील . 11.विद्यार्थी पाठातील कठीण / अर्थ न समजणारे शब्द शोधून त्याचा अर्थ शब्दकोश ,मोबाईल,इत्यादीच्या मदतीने शोधतील. 12.लिंक च्या साहाय्याने व्हिडीओ मध्ये पाठातील विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे शोधतील.
चौथा आठवडा	07.01.12	3.तोडणी	येथे क्लिक करा	विद्यार्थी पाठातील संवाद घेऊन नाट्यीकरण करतील. 2.विद्यार्थी लिंकच्या साहाय्याने पाठाच्या आशयाशी

	07.01.20			संबंधित उतारे वाचन आणि प्रश्न उत्तरे यांचा सराव करतील.
	07.01.26			3.विद्यार्थी मजुराच्या कामाबाबत निबंध स्वतःच्या शब्दात लेखन करतील. 4.विद्यार्थी समान अर्थाचे आणि विरुद्ध अर्थाचे शब्द शोधून वाचन करतील .त्यापासून वाक्य तयार करतील. 5.विद्यार्थी पाठातील नाम ,सर्वनाम.क्रियापद,विशेषण इत्यादी शोधतील.त्यापासून वाक्य तयार करतील

माहे - ऑगस्ट २०२०

विषय - मराठी

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
पहिला आठवडा	07.01.09 07.01.17	4.श्रावणमास (कविता)	येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	1.विद्यार्थी कविता लक्षपूर्वक ऐकतील. 2.विद्यार्थी कवितेमधील शब्दांचा अर्थ शोधून त्याचे लेखन करतील. 3.विद्यार्थी कवितेचा आशय समजून घेण्याचा प्रयत्न करतील. 4.विद्यार्थी पावसाचा मानवी जीवनावर होणारा परिणाम याबाबत स्वतःच्या शब्दात आपले विचार लेखन करतील . 5.विद्यार्थी कवितेवर आधारित प्रश्न निर्माण करून त्याचे उत्तर लेखन करतील.
दुसरा आठवडा	07.01.08 07.01.16	5.भांड्याच्या दुनियेत		1.विद्यार्थी घरातील भांड्याची यादी करून त्याचे उपयोग सांगतील. 2.विद्यार्थी घरातील आधुनिक आणि परंपरागत भांडी यामधील भेद सांगतील आणि त्याचे लेखन करतील. 3.विद्यार्थी पाठाचे लेखन करून पाठाचा आशय स्वतःच्या शब्दात सांगतील. 4.विद्यार्थी पाठातील कठीण शब्द शोधून त्याचे अर्थ शोधतील. 5.विद्यार्थी पाठाच्या आशयावर आपले मत लिखित स्वरूपात व्यक्त करतील
तिसरा आठवडा	07.01.02 07.01.07	6.थोरांची ओळख	येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	1.विद्यार्थी पाठाचे समज पूर्वक वाचन करतील. 2.विद्यार्थी पाठातील यमक जुळणारे शब्द शोधतील. 3.विद्यार्थी थोर पुरुषाचे चरित्र वाचतील.त्याबाबत आपले

				मत स्वतःच्या शब्दात लेखन करतील. 4.विद्यार्थी स्वतःच्या कल्पनेने गोष्ट तयार करून प्रकट वाचन करतील.
चौथा आठवडा				

माहे - जून २०२०

विषय - गणित

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
पहिला आठवडा	07.71.15	भौमितिक रचना	येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	सराव- मागील इयत्तेत झालेल्या कोन दुभाजक कसा काढावा याचा सराव वेगवेगळ्या प्रकारचे कोन काढून त्यांचे कोन दुभाजक काढा. कोणत्याही मापाचा कोन काढून कोनाच्या मध्ये एक किरण काढून तो त्या कोनाचा दुभाजक आहे किंवा नाही हे पडताळून पहा.
		भौमितिक रचना	येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	रचना/कृती- एक मोठा कोणत्याही मापाचा त्रिकोण काढून त्याच्या प्रत्येक कोनाचा कोन दुभाजक काढा,कोन दुभाजक काढतांना त्रिकोणाच्या अंतर्भागात तीनही कोन दुभाजक एका बिंदूत येतील एवढे लांब काढा. त्रिकोणाच्या ज्या एका बिंदूत हे तीनही कोन दुभाजक एकत्र आले तेथून प्रत्येक बाजूवर लंब काढा व नंतर आकृतीचे निरीक्षण करा.व निरीक्षणे वहीत लिहा.
			येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	कृती- वरील प्रमाणे कृतीचा सराव करा.
			येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	कृती/रचना- कोन दुभाजकाप्रमाणे त्रिकोणाच्या तीनही बाजूंचे दुभाजक काढणे व वरीलप्रमाणेच कृती करणे.

				<p>सूचना- कोन दुभाजक व बाजू दुभाजक यांचा सराव करण्यापूर्वी दीक्षा aap वरील या संदर्भातील व्हिडिओ पहा.</p>
दुसरा आठवडा	07.71.16	भौमितिक रचना- त्रिकोण रचना	<p>येथे क्लिक करा</p> <p>येथे क्लिक करा</p>	<p>सराव- काही कोन व बाजूंच्या मापांवरून वेगवेगळे त्रिकोण काढण्याचा सराव करा व काही त्रिकोण काढतांना येणाऱ्या अडचणी नोंदवा व त्याविषयी विचार करा. काही त्रिकोण तयार करतांना बाजूंचे माप तर काही त्रिकोण तयार करतांना कोनाचे माप आवश्यक असल्याचे जाणविले असेल. त्यावर विचार करा तुमच्या शिक्षकांशी चर्चा करा.</p>
			<p>येथे क्लिक करा</p> <p>येथे क्लिक करा</p>	<p>कृती- तुमच्या पुस्तकातील पान नं. २ नुसार पुढील कृती करा. १. एक त्रिकोण काढून त्याच्या तीनही कोनाचे कोन दुभाजक काढा व त्यावरून त्या त्रिकोणाचा अंतर मध्य काढा. २. एक त्रिकोण घेऊन त्याच्या तिन्ही बाजूंचे दुभाजक काढून त्या त्रिकोणाचा परीमध्य काढा.</p>
			<p>येथे क्लिक करा</p> <p>येथे क्लिक करा</p>	<p>सूचना- १. त्रिकोणाच्या तीनही बाजूंची लांबी दिली असता त्रिकोण काढा. २. त्रिकोणाच्या दोन बाजू व एक कोन दिला असता त्रिकोण काढा. ३. त्रिकोणाचे दोन कोन एक बाजू दिली असता त्रिकोण काढा. ४. काटकोन त्रिकोणातील कर्ण व एक भुजा यांची लांबी दिली असता त्रिकोण काढा. वरील रचना पाठ्यपुस्तकात दिलेल्या सूचनेप्रमाणे करा. त्यासाठी तुमच्या कंपास पेटीतील साहित्य वापरा व त्यासाठी दीक्षा aap मधील व्हिडिओ चा वापर करा.</p>
			<p>येथे क्लिक करा</p>	<p>सराव- खालील माहितीच्या आधारे त्रिकोण काढा. १. एक बाजू 4 सेंटीमीटर दुसरी बाजू 7 सेंटीमीटर</p>

			येथे क्लिक करा	<p>व तिसरी बाजू 10 सेंटीमीटर</p> <p>२..एक बाजू 3 सेंटीमीटर दुसरी बाजू 6 सेंटीमीटर व एक कोन 60 अंश</p> <p>३. एक कोन ५० अंश, दुसरा कोन ७० अंश व त्यांनी सामाविष्ट केलेली एक बाजू ५ सेंटीमीटर</p> <p>४. काटकोन त्रिकोणातील कर्ण ७ सेंटीमीटर व एक भुजा ४ सेंटीमीटर</p>
--	--	--	--------------------------------	--

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
पहिला आठवडा	07.71.17	भूमिति क रचना- रेषाखंड एकरूपता	येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	रेषाखंडाची एकरूपता कृती- १. घरातील व परिसरातील एकमेकांशी तंतोतंत जुळणाऱ्या वस्तूंची यादी करा. २. वहीवर दोन रेषाखंड काढून रेषाखंड एकमेकांशी जोडून ते तंतोतंत आहेत की नाही हे ठरवा. ३. वहीवर एकमेकांशी तंतोतंत जुळणारी दोन रेषाखंड काढा. ४. कोणताही एक खोका घेऊन त्या खोक्याच्या प्रत्येक कडेची लांबी मोजा ती सारखीच वाटते किंवा नाही हे बघा. ५. एका कोऱ्या कागदावर पेन्सिलच्या साहाय्याने वेगवेगळ्या प्रकारचे २० रेषाखंड काढा व नंतर कंपास पेटी मधील करकटकाच्या साह्याने त्यांची लांबी मोजून त्यातील किती रेषाखंड एकरूप आहेत ते लिहा.
			येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	कोनाची एकरूपता कृती - १. वहीवर दोन त्रिकोण काढून ते एकमेकांशी जोडून तंतोतंत जुळतात की नाही हे ठरवा. ते त्रिकोण जर एकमेकांशी तंतोतंत जुळत नसतील तर त्याचे कारण लिहा. २. एका कोऱ्या कागदावर एकमेकांशी तंतोतंत जुळणारे २ त्रिकोण काढा. ३. कोऱ्या कागदावर १० छोटे छोटे त्रिकोण काढून त्यांच्यातील एकमेकांशी तंतोतंत जुळणारे त्रिकोण किती ते लिहा. ४. दोन त्रिकोण हे एकमेकांशी तंतोतंत जुळतात हे तुम्ही कशा प्रकारे ठरवू शकता.
			येथे क्लिक करा	वर्तुळाची एकरूपता कृती - १. कागदाची वेगवेगळ्या आकाराची पाच वर्तुळे काढा

			<p>व कापून च्या.ती सर्व करतोय समान होण्यासाठी तुम्ही काय कराल ते लिहा.</p> <p>२. दोन समान वर्तुळे तयार करण्यासाठी आम्हाला काय करावे लागले ते लिहा व त्यांना समान करण्यासाठी कोणते पथ्य तुम्हाला पाळावे लागले ते लिहा.</p> <p>३. दोन वर्तुळे एक रूप आहेत हे तुम्ही कशावरून ठरवाल.</p> <p>४.घर अथवा परिसरातील असे एकूण वर्तुळे तुम्हाला कुठे बघायला मिळतात.</p> <p>सूचना - GEOMETRY चा वापर करून विविध आकाराचे त्रिकोण व वर्तुळे काढा व त्यांची एकरूपता तपासा. वरील प्रत्येक कृतीनंतर तुमच्या पाठ्यपुस्तकात दिलेला सराव संच तुमच्या वहीमध्ये सोडवा.</p>
दुसरा आठवडा	07.71.01	<p>पूर्णांक संख्यांचा गुणाकार व भागाकार</p>	<p>येथे क्लिक करा</p> <p>येथे क्लिक करा</p> <p>येथे क्लिक करा</p> <p>इयत्ता सहावीमध्ये झालेल्या भागावर सराव करा. संख्यारेषेच्या मदतीने पूर्णांकाची बेरीज व वजाबाकी. 1)घरात जमिनीवर एक संख्यारेषा काढा. संख्यारेषेवर उजव्या बाजूला धन संख्या तर डाव्या बाजूला ऋण संख्या दाखवा .2(पूर्णांकाची बेरीज उदा .(3) + (- 4) = (-1) संख्यारेषेवर “0” वर उभे राहा , 3 ही धन संख्या असल्याने उजव्या बाजूला 3पाऊले जाऊन धन 3 वर उभे राहा.आता 3 मध्ये ऋण 4 मिळवायचे आहेत म्हणून डाव्या बाजूला चार पाऊले गेल्यावर तुम्ही ऋण 1 वर पोहचल अशा प्रकारे विविध उदाहरणे घेऊन बेरजेचा सराव करा. 3) पूर्णांकाची वजाबाकी उदा. (9 (-) -4(=9+ 4 = 13 आरंभ बिंदूवर उभे राहून उजवीकडे 9 पाऊले जा.आता वजा) - 4 (करायचे आहेत . आपल्याला माहित आहे,एखाद्या संखेतून दुसरी संख्या वजा करणे म्हणजे दुसऱ्या संखेची विरुद्ध संख्या मिळविणे.म्हणून आपल्याला ऋण 4 ची विरुद्ध संख्या धन 4 म्हणजेच अजून उजवीकडे चार पाऊले जा.तुम्ही 13वर पोहचलेले असाल.याप्रमाणे विविध उदाहरणे घेऊन संख्या रेषेवर सराव करा.</p>

			<p>सोडवा-</p> <p>1 $9+8=$</p> <p>2. $12+(-9)=$</p> <p>3. $(-6)+14=$</p> <p>4. $(-11)+(-7)=$</p> <p>5. $(+8)-(-4)=$</p> <p>6. $(-8)+(\quad)=5$</p> <p>7. $(+12)+(\quad)=5$</p> <p>8. $(\quad)+(15)=5$</p> <p>9. $(-5)+(\quad)=5$</p> <p>10. $(\quad)+(-10)=5$</p>																								
		<p>येथे क्लिक करा</p> <p>येथे क्लिक करा</p> <p>येथे क्लिक करा</p>	<p>दोन पूर्णांकांचा गुणाकार</p> <p>खालील तक्त्याचे निरीक्षण करा.</p> <table border="1"> <tr> <td>$5 \times 3 = 15$</td> <td>$3 \times 5 = 15$</td> <td>$(-2) \times 5 = (-10)$</td> </tr> <tr> <td>$5 \times 2 = 10$</td> <td>$2 \times 5 = 10$</td> <td>$(-2) \times 4 = (-8)$</td> </tr> <tr> <td>$5 \times 1 = 5$</td> <td>$1 \times 5 = 5$</td> <td>$(-2) \times 3 = (-6)$</td> </tr> <tr> <td>$5 \times 0 = 0$</td> <td>$0 \times 5 = 0$</td> <td>$(-2) \times 2 = (-4)$</td> </tr> <tr> <td>$*5 \times (-1) = (-5)$</td> <td>$*(-1) \times 5 = (-5)$</td> <td>$(-2) \times 1 = (-2)$</td> </tr> <tr> <td>$5 \times (-2) = (-10)$</td> <td>$(-2) \times 5 = (-10)$</td> <td>$(-2) \times 0 = (0)$</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>$(-2) \times (-1) = (2)$</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>$(-2) \times (-2) = (4)$</td> </tr> </table> <p>वरील तक्त्याचे निरीक्षण करा. निरीक्षणे नोंदवा. त्यातील आकृतिबंध शोधा व पूर्णांकांच्या गुणाकाराचा नियम शिक्षकांशी चर्चा करून तयार करा.</p>	$5 \times 3 = 15$	$3 \times 5 = 15$	$(-2) \times 5 = (-10)$	$5 \times 2 = 10$	$2 \times 5 = 10$	$(-2) \times 4 = (-8)$	$5 \times 1 = 5$	$1 \times 5 = 5$	$(-2) \times 3 = (-6)$	$5 \times 0 = 0$	$0 \times 5 = 0$	$(-2) \times 2 = (-4)$	$*5 \times (-1) = (-5)$	$*(-1) \times 5 = (-5)$	$(-2) \times 1 = (-2)$	$5 \times (-2) = (-10)$	$(-2) \times 5 = (-10)$	$(-2) \times 0 = (0)$			$(-2) \times (-1) = (2)$			$(-2) \times (-2) = (4)$
$5 \times 3 = 15$	$3 \times 5 = 15$	$(-2) \times 5 = (-10)$																									
$5 \times 2 = 10$	$2 \times 5 = 10$	$(-2) \times 4 = (-8)$																									
$5 \times 1 = 5$	$1 \times 5 = 5$	$(-2) \times 3 = (-6)$																									
$5 \times 0 = 0$	$0 \times 5 = 0$	$(-2) \times 2 = (-4)$																									
$*5 \times (-1) = (-5)$	$*(-1) \times 5 = (-5)$	$(-2) \times 1 = (-2)$																									
$5 \times (-2) = (-10)$	$(-2) \times 5 = (-10)$	$(-2) \times 0 = (0)$																									
		$(-2) \times (-1) = (2)$																									
		$(-2) \times (-2) = (4)$																									
		<p>येथे क्लिक करा</p> <p>येथे क्लिक करा</p> <p>येथे क्लिक करा</p> <p>येथे क्लिक करा</p>	<p>खालील पूर्णांकांच्या गुणाकाराचा आकृतिबंध पूर्ण करा.</p> <p>$(-7) \times 0 = 0$</p> <p>$(-7) \times 1 = -7$</p> <p>$(-7) \times 2 = -14$</p> <p>$(-7) \times 3 = -21$</p> <p>$(-7) \times 4 = -28$</p> <p>$(-7) \times 5 = -35$</p> <p>$(-7) \times (-5) = 35$</p>																								

				$(-7) \times (-4) = 28$ $(-7) \times (-3) = 21$ $(-7) \times (-2) = 14$ $(-7) \times (-1) = 7$ नियम पडताळून पहा.
			येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	पूर्णांकाचा भागाकार यावर आधारित उदाहरणे सोडवा. <ol style="list-style-type: none"> $64 \div 16$ $(-64) \div 16$ $(-64) \div (-16)$ $64 \div 28$ $(-64) \div 48$ $(-64) \div (-8)$
तिसरा आठवडा	07.71.18	मसावी - लसावी	येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	मागील इयत्तेत झालेल्या भागावर सराव - <ol style="list-style-type: none"> 1 ते 100 पर्यंतच्या संख्या वहीवर लिहून त्यामधील मूळ संख्यांना वर्तुळ करा. 1 ते 100 संख्यांमधील सहमूळ व जोडमूळ संख्या लिहा. खालीलपैकी गटात न बसणारी संख्यांची जोडी शोध व गटात का बसत नाही ते सकारण लिहा. (२,३) (३,५) (५,७) (११,१३)
			येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	<ol style="list-style-type: none"> खालील संख्यांचे उभी मांडणी व आडवी मांडणी या दोन्ही पद्धतीने मूळ अवयव पाडा. 28, 64, 84, 12, 96, खालील संख्यांचा उभी मांडणी करून मसावी काढा. 12, 18 32, 48

			<p>64, 96</p> <p>75, 125</p> <p>24, 42, 94</p> <p>3. खालील संख्यांचा आडवी मांडणी करून मसावी काढा.</p> <p>18, 54,</p> <p>35, 85</p> <p>20, 90</p> <p>102, 216</p> <p>26, 78, 144</p> <p>4. खालील संख्यांचा भागाकार पद्धतीने मसावी काढा.</p> <p>24, 42</p> <p>68, 48</p> <p>64, 144</p> <p>75, 55</p> <p>56, 78, 108</p>
		<p>येथे क्लिक करा</p> <p>येथे क्लिक करा</p>	<p>1. खालील संख्यांचे पाडे लिहून लसावी काढा.</p> <p>8, 12</p> <p>9, 15</p> <p>12, 18</p>

			<p>येथे क्लिक करा</p> <p>येथे क्लिक करा</p> <p>येथे क्लिक करा</p> <ul style="list-style-type: none"> दीक्षा च्या content लिंक- <p>येथे क्लिक करा</p>	<p>2. खालील संख्यांचा आडवी मांडणी करून लसावी काढा. 12, 15 9, 15, 33 25, 55, 75</p> <p>3. खालील संख्यांचा उभी मांडणी करून लसावी काढा. 15, 25 14, 35, 77 13, 65, 91</p> <p>4. खालील संख्यांचा मसावी व लसावी काढा व नंतर त्या दोन संख्यांचा गुणाकार व मसावी व लसावी याचा गुणाकार करा काय साम्य दिसते ते लिहा. 16, 28 24, 42 8, 12</p> <p>5. कोणत्याही दोन संख्यांचा गुणाकार हा त्याच्या मसावी व लसावी यांच्या गुणाकारा एवढा असतो याचा पडताळा कोणत्याही पाच संख्यांच्या जोड्या घेऊन पडताळून पहा.</p>
				थोडा विचार करा...

				<p>.1मणी/गोट्या चिंचोके यांच्या साहाय्याने वस्तूंचे गट करून संख्यांचा मसावी काढण्यास सांगणे).विडीओ पहा(.2केवळ निरीक्षणाने संख्यांचा मसावी काढणे. *जर तुम्ही ६ दिवसांनी कॅरम व ७ दिवसांनी बुद्धिबळ खेळायचे ठरविले असेल तर तुम्ही हे दोनी खेळ कोणत्या दिवशी खेळाल ते तुमच्या शिक्षकांना सांगा या चर्चा करा).याकरिता तुम्ही १ ते १०० संख्या तक्त्याचा वापर करू शकाल(. *तुमच्याकडे १५ सफरचंद व ४५ केळी आहेत.केळी व सफरचंद तुम्हाला रुग्णांना समान संख्येत वाटायची आहेत.तर ज्यास्तीत ज्यास्त किती रुग्णांना वाटता येतील?उत्तर शोधा.</p>
			<p>येथे क्लिक करा</p> <p>येथे क्लिक करा</p>	<p>1. खालील वाक्यातील रिकाम्या जागी काय येईल ते लिहा.</p> <p>1. फक्त एक हा सामाईक अवयव असणाऱ्या संख्यांचा मसावी -----असतो.</p> <p>2. दोन क्रमवार विषम संख्यांचा मसावी --- --हा असतो.</p> <p>3. दिलेल्या संख्यांपैकी जेव्हा मोठ्या संखेच्या इतर संख्या विभाजक असतात तेव्हा त्या संख्यांचा लसावी हा ----- असतो.</p> <p>2. दोन संख्यांचा मसावी व लसावी आणि त्या दोन संख्यांपैकी एक संख्या दिली असता दुसरी संख्या शोधणे.अशाप्रकारची पाच उदाहरणे सोडवा.</p> <p>3. पाठ्यपुस्तकात दिल्या सर्व उदाहरणांचा सराव दीक्षा app मधील व्हिडीओ बघून करा.</p>

चौथा आठवडा	07.71.10	कोन व कोना च्या जोड्या- कोणा चा आंतर्भाग व बहिर्भाग	येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	<ol style="list-style-type: none"> 1. वहीवर एक कोन काढून त्याला नाव देतात. व त्या कोणाचे नाव, शिरोबिंदूचे नाव, भुजांची नावे व भुजेवर असलेल्या बिंदूंची नावे सांगा. 2. दीक्षा app मधील व्हिडिओ बघून कोनाच्या आंतर्भागातील बिंदू, बाह्यभागातील बिंदू व कोणावरील बिंदू कोणते ते अभ्यासा. 3. वहीवर एक कोन काढून त्या कोनाला मधील बाजूस एक किरण काढून एका कोनाचे तयार होणारे दोन कोन दर्शवा व ते दोन कोन एकमेकांचे संलग्न कोन म्हणजेच लगतचे कोन आहे हे अभ्यासा. 4. कोनाच्या आंतर्भागातील बिंदू, बाह्यभागातील बिंदू व रेषेवरील बिंदू तसेच संलग्न कोन यासंबंधी पाठ्यपुस्तकात दिलेली सर्व उदाहरणे सोडवा.

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
पहिला आठवडा		कोटीकोन	येथे क्लिक करा	<p>5. वहीवर एक काटकोन काढून त्याच्या आंतर्भागात कोणताही एक बिंदू घेऊन तो जोडा. आता दोन कोन तयार झाले असतील त्या दोघांच्या कोनाच्या मापाची बेरीज ९० अंश येते यावरून ते एकमेकांचे कोटीकोन आहेत हे लक्ष्यात ठेवा. यावरून ते कोटीकोनाचा गुणधर्म वहीत लिहा.</p> <p>6. शिवाय कोणत्याही दोन कोनाच्या मापांची बेरीज जेव्हा ९० अंश असते तेव्हा ते कोन परस्परांचे कोटीकोन असतात हे समजून घ्या. कोटीकोन हि संकल्पना समजून घेण्यासाठी दीक्षा app चा वापर करा.</p> <p>7. कोटीकोनावर आधारित पाठ्यपुस्तकातील उदाहरणे सोडवा.</p>
दुसरा आठवडा		पूरक कोन	येथे क्लिक करा	<p>8. वहीवर एक सरळ रेषा काढून रेषेवरील बिंदुतून रेषेच्या एका बाजूस एक किरण काढा. आता दोन कोन तयार झाले असतील त्या दोघांच्या कोनाच्या मापाची बेरीज १८० अंश येते यावरून ते एकमेकांचे पूरक कोन आहेत हे समजून घ्या.. यावरून ते पूरककोनाचा गुणधर्म वहीत लिहा.</p> <p>9. शिवाय कोणत्याही दोन कोनाच्या मापांची बेरीज जेव्हा १८० अंश असते तेव्हा ते कोन परस्परांचे पूरककोन असतात हे लक्ष्यात ठेवा.</p>

				<p>10. तुमच्या वहीत कोणत्याही मापाचे पूरक कोण काढा.</p> <p>11. पुरककोनावर आधारित पाठ्यपुस्तकातील उदाहरणे सोडवा.</p>
तिसरा आठवडा		विरुद्ध कोन व रेषीय जोडीतील कोन	येथे क्लिक करा	<p>12. विरुद्ध किरण कशाला म्हणतात. हे पाठ्यपुस्तकात दिलेल्या आकृतीवरून अभ्यासा व वहीत विरुद्ध किरणाची आकृती काढा.</p> <p>13. सारख्या आकाराच्या सरळ काड्या किंवा माचीसच्या काड्या घेऊन पाठ्यपुस्तकात दाखविल्याप्रमाणे रेषीय जोडी तयार करा. तयार होणारे दोन कोन हे एकमेकांचे रेषीय जोडीतील कोन आहेत हे ओळखतात. रेषीय जोडीतील कोन अजून चांगल्याप्रकारे स्पष्ट होण्यासाठी दीक्षा app चा वापर करा.</p> <p>14. रेषीय जोडीतील कोणाचा गुणधर्म वहीत लिहा.</p> <p>15. दोन रेषा एकमेकांना एका बिंदूत जेव्हा छेडतात तेव्हा चार कोन तयार होतात, त्यातील प्रत्येक कोणाच्या विरुद्ध बाजूस एक कोन तयार झालेला दिसतो त्यास त्या कोणाचा विरुद्ध कोन असे म्हणतात. विरुद्ध कोन अजून चांगल्याप्रकारे स्पष्ट होण्यासाठी दीक्षा app चा वापर करा.</p> <p>16. विरुद्धकोनाचे गुणधर्म आकृतीच्या सहाय्याने स्पष्ट करा व वहीत नोंद करा.</p>

				<p>17. विरुद्ध कोनावर आधारित पाठ्यपुस्तकातील उदाहरणे सोडवा.</p>
			<p>येथे क्लिक करा</p>	
चौथा आठवडा	07.71.20			<p>18. बहुभुजाकृतीच्या आंतर कोनाच्या मापांची बेरीज काढण्यासाठी कशाप्रकारे त्रिकोणाच्या तीनही कोनाच्या मापांच्या बेरजेचा उपयोग होतो हे पडताळून घ्या.</p> <p>19. विविध बहुभुजाकृतींच्या आंतरकोनांच्या मापांची बेरीज कशाप्रकारे बदलते, हे जाणतात व त्यावर आधारित विशिष्ट सूत्र स्वतः निरीक्षणातून तयार करा व तुमच्या शिक्षकांशी चर्चा करा.</p> <p>20. पाठ्यपुस्तकात दिलेल्या सारणीचे)पृष्ठ क्र. ३१ (निरीक्षण करून योग्य निष्कर्ष काढा</p> <p>21. त्रिकोणाचा बाह्यकोन कशाला म्हणतात ते ओळखतात. त्रिकोणाचा बाह्यकोन समजून घेण्यासाठी दीक्षा app चा वापर करा.</p> <p>22. त्रिकोणाच्या बाह्यकोनाचे गुणधर्म अभ्यासा व त्यावर आधारित उदाहरणे सोडवा. त्रिकोणाचा बाह्यकोन व त्याचे दुरस्थ आंतरकोन याचा संबंध अभ्यासा. व तुमच्या वहीत आकृती काढून सदर गुणधर्म पडताळून घ्या.</p> <p>23. पाठ्यपुस्तकातील सरावसंच सोडवा.</p>
	07.71.19	त्रिकोणाचा बाह्यकोन	<p>येथे क्लिक करा</p> <p>येथे क्लिक करा</p>	

माहे – जून २०२०

विषय – इंग्रजी

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
तिसरा आठवडा	The learner..... 07.17.23 reads aloud meaningful chunks, stories and recites poems with appropriate pauses, intonations and Pronunciation s. 07.17.29 infers the meaning of unfamiliar words by reading them in context.	1.1 It's a sma ll worl s.... .	Click Here	1) Download DIKSHA app in your mobile phones using the link provided by your teacher and complete poem and activity on it. 2) Read, sing poem. 3) Note down rhyming words from poem 4) Guess the meaning. 5) Prepare conversation among two or more from given expressions.
चौथा आठवडा	07.17.02 responds to different kinds of instructions,	1.2 War m up with	Click Here	1) Click on given link. Then listen carefully to the given guidelines and follow the instructions and complete (fill the gaps) activities.

requests, and directions in varied contexts. 07.17.61 frames appropriate questions to seek information, guidance. 07.17.70 identifies and uses verbs (main/auxiliary /transitive / intransitive/singular and plural forms).	Tara and Friends		2) Perform all games and try to read and communicate. Also try to complete sentences using auxiliaries and prepare questions / complete questions. 3) Write down the list of Parts of Speech from the poem.
---	------------------	--	--

माहे - जुलै

विषय - इंग्रजी

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
पहिला आठवडा	07.17.19 describes things, people, situations, emotions etc broadly. 07.17.23 reads aloud meaningful chunks, stories and recites	1.3 Little Girls Wiser than	Click Here	1) Use the given links and listen to the introduction and try to read the lesson and complete the task. 2) Read the lesson, classify reasons, try to guess the meaning of words and

	<p>poems with appropriate pauses, intonations and Pronunciations.</p> <p>07.17.26 reads simple passages on familiar topics with comprehension</p> <p>07.17.29 infers the meaning of unfamiliar words by reading them in context,</p> <p>07.17.53 uses appropriate grammatically forms in communication (for example, noun, pronoun, verb, determines, time and tense).</p>	Old People		<p>describe things by using your own imagination.</p> <p>3) Answer the questions.</p>
दुसरा आठवडा	<p>The learner .....</p> <p>07.17.39 writes as directed – one-word answers, choosing only one correct option, writing in complete sentences, writing no fewer/more lines than expected, etc.</p> <p>07.17.53 uses appropriate grammatically forms in communication (for</p>	<p>1.3 Little Girls Wiser than Old People</p>	<p>Click Here</p>	<p>1) Answer the questions.</p> <p>2) Read and write types of nouns and examples.</p> <p>3) Write the verb form.</p> <p>4) Complete TOW activity.</p>

	example, noun, pronoun, verb, determines, time and tense).			
तिसरा आठवडा	<p>07.17.04 finds specific details/facts/information in the form of a speech, dialogue or story.</p> <p>07.17.07 thinks critically, compares and contrasts characters, events, ideas, themes and relates them to life.</p> <p>07.17.66 enriches vocabulary through reading.</p>	1.4 Journey to the West	Click Here	<p>1) Read the story, find new words and write them.</p> <p>2) List all the characters from story.</p> <p>3) Write right / wrong on page -21, complete diagram also.</p> <p>4) Complete the phrases, read Prefix and suffix find some examples.</p> <p>5) Read and write examples of Common noun – Language Study –page no .22</p>
चौथा आठवडा	<p>07.17.19 describes things, people, situations, emotions etc. broadly.</p> <p>07.17.65 translates literary and non-literary pieces from mothertongue into English and English into mother tongue.</p>	1.5 Children are going to school	Click Here	<p>1) Read and sing the poem.</p> <p>1) Describe occasions in your words.</p> <p>2) Answer the questions.</p> <p>3) List verbs from poem that have 's' suffix.</p> <p>4) Write twenty related words to – school, road, and tree.</p>

माहे - ऑगस्ट

विषय - इंग्रजी

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
पहिला आठवडा	07.17.26 reads simple passages on familiar topics with comprehension 07.17.40 fills forms by writing in appropriate boxes/Columns/spaces	1.6 In a Class of their own !	Click Here	1) Listen and watch the video carefully. 2) Find difficult words and their meanings. 3) Answer the questions. 4) Write if the statements are right or wrong Translate statements from English to Marathi
दुसरा आठवडा	07.17.40 fills forms by writing in appropriate boxes/Columns/spaces	1.6 In a Class of their own !	Click Here	1) Write dialogues on given topics. 2) Complete Live English Activity 3) Read and learn Common Noun and write examples. 4) Write related words for - light , earth, turban, sleepy, pigeons
तिसरा आठवडा	The learner ..... 07.17.67 finds	2.1 We shall overcome	Click Here	1) Read and sing the poem. 2) Read and complete the activity -2 from the

<p>required information, pictures, video clips, films etc. on the computer/internet.</p> <p>07.17.23 reads aloud meaningful chunks, stories and recites poems with appropriate pauses, intonations and Pronunciations.</p> <p>07.17.51 attempts creative writing in different forms stories, poems, skits,</p>			<p>book.</p> <p>3) Complete activities no.3, 4, 5, 6 from the book.</p>
--	--	--	---

	dialogues, cartoons, jokes, playlets etc.			
चौथा आठवडा	<p>07.17.07 thinks critically, compares and contrasts characters, events, ideas, themes and relates them to life.</p> <p>07.17.21 reads familiar words/phra ses at a glance. Reads different handwriting s, scripts, fonts etc.</p> <p>07.17.24 understands</p>	2.2 Two Fables	<p>Click Here</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Read and find favorite stories. 2) Write maximum related words for - Village, City, Forest. (Within two minutes) 3) Listen and answer. 4) Complete English Workshop – Activities no. 1,2,3,4 5) Complete Language Study. 6) Complete Activity - Live English.

the English text seen in the surrounding s. 07.17.28 reads to seek information in print, notice board, sign boards in public places, newspaper, hoardings.			
---	--	--	--

माहे – जून २०२०

विषय – विज्ञान

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
तिसरा आठवडा	07.72.01	सजीव सृष्टी अनुकूलन व : वर्गीकरण	येथे क्लिक करा	काश्मीर व राजस्थान या प्रदेशात आढळणारे प्राणी व वनस्पती एकाच प्रकारच्या आहेत का ? त्यामध्ये कोणता फरक आहे ते लिहून काढा.
	07.72.04		येथे क्लिक करा	निवडूंग बाभूळ व इतर वाळवंटी वनस्पती कमी पाण्याच्या प्रदेशात सहज का जगू शकतात? विचार करून उत्तर लिहून काढा.
	07.72.01		येथे क्लिक करा	अनूकूलन म्हणजे काय ते स्पष्ट

				करा .
	07.72.02		येथे क्लिक करा	वनस्पतींचे अनूकूलन याबाबत पाठ्यपुस्तक आणि इंटरनेटच्या माध्यमातून अधिक माहिती मिळवा .
	07.72.02		येथे क्लिक करा	१. अन्नग्रहण यासाठी वनस्पतीमध्ये झालेले अनूकूलन उदाहरणासहित स्पष्ट करा .
चौथा आठवडा	07.72.01, 07.72.02	सजीव सृष्टी अनूकूलन व : वर्गीकरण	येथे क्लिक करा	१.प्राण्यांमधील अनुकूलन उदाहरणासहित स्पष्ट करा. २.हवेत संचार करणारा पक्षी आणि विमान यांचे चित्र काढून त्यांच्यातील साम्य लिहा.
	07.72.03		येथे क्लिक करा	१. वाळवंटी प्रदेशात आढळणाऱ्या प्राण्यामधील अनुकूलन उदाहरणासहित स्पष्ट करा. २.वाळवंटी प्रदेशात आढळणाऱ्या कोणत्याही एका प्राण्याचे चित्र काढा.
	07.72.02		येथे क्लिक करा	तुम्हाला माहित असलेल्या एका प्राण्यांमध्ये अन्नग्रहणसाठी शरीरामध्ये झालेले अनुकूलन कोणते ते लिहून काढा?
	07.72.15		येथे क्लिक करा	१.डार्विनचा उत्क्रांती सिद्धांत स्पष्ट करा. २.डार्विन या शास्त्रज्ञाबद्दल इंटरनेटवरून अधिक माहिती मिळवा.
	07.72.03		येथे क्लिक करा	वनस्पतींच्या वर्गीकरणाचे निकष लावून त्यांच्या आधारे तक्ता तयार करा व त्यात तुम्हाला माहित असलेल्या वनस्पतींची नावे लिहा.

माहे - जुलै

विषय - विज्ञान

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
पहिला आठवडा	7.72.01	वनस्पती- रचना व कार्य	येथे क्लिक करा	कोणत्याही एका वनस्पतीचे निरीक्षण करून वनस्पतीचे विविध भाग आकृतीद्वारे वहीत दर्शवा.
	7.72.03		येथे क्लिक करा	एका कुंडीत वाटाणा ,मोहरी, ज्वारी ,धने यांचे रोपे वीतभर उंचीची झाल्यानंतर अलगद उपटून मुळांचे काळजीपूर्वक निरीक्षण करा व कोणत्या वनस्पती आहे ते पहा.

	7.72.03		येथे क्लिक करा	खोडाचे विविध भाग दर्शवणारी आकृती काढून त्यांना नावे द्या.
दुसरा आठवडा	7.72.03	वनस्पती रचना व कार्यपान :	येथे क्लिक करा	१.आपल्या अंगणातील विविध झाडांची पाने गोळा करून त्यांच्या प्रकारांचे निरीक्षण करा. २. पान या वनस्पतीच्या अवयवाची नामनिर्देशित आकृती काढा.
	7.72.03	वनस्पती रचना व कार्ये फळे फुले : व बिया	येथे क्लिक करा	तुमच्या घरात असणाऱ्या विविध फळे व त्यांच्यातील बियांचे निरीक्षण करा.
तिसरा आठवडा	7.72.17	नैसर्गिक संसाधनाचे गुणधर्म	येथे क्लिक करा	१. नैसर्गिक संसाधने म्हणजे काय ते लिहा. २.हवेमध्ये कोण कोणते वायू असतात ते लिहून काढा.
	7.72.05		येथे क्लिक करा	१. हवेचे गुणधर्म स्पष्ट करा. २. हवेला वजन असते हा गुणधर्म घरी उपलब्ध असणाऱ्या साहित्याचा वापर करून प्रत्यक्ष प्रयोगाद्वारे पडताळून पहा.३.चंद्रावर वातावरणाचा दाब असेल का? विचार करा व उत्तर लिहा.
	7.72.04, 7.72.15		येथे क्लिक करा	१.डॅनियल बर्नोलीचे तत्व स्पष्ट करा. २. व्हिडिओ मध्ये दाखविण्यात आलेल्या प्रयोगांचे काळजीपूर्वक निरीक्षण करून वहीत निरीक्षणे नोंदवा.
	7.72.04		येथे क्लिक करा	१. रात्री किंवा पहाटेच्या वेळी दवबिंदुचे प्रमाण जास्त असण्यामागील शास्त्रीय कारण लिहा.२.उन्हाळ्यात ओले कपडे चटकन वाळतात पण पावसाळ्यात मात्र ते लवकर वाळत नाहीत असे का घडते? यामागील शास्त्रीय कारण लिहा.
चौथा आठवडा	7.72.05	नैसर्गिक संसाधनाचे गुणधर्म	येथे क्लिक करा	१.पाणी कोणकोणत्या अवस्थेमध्ये आढळते ते लिहा. २. पाण्याचे गुणधर्म स्पष्ट करा.
	7.72.05, 7.72.06		येथे क्लिक करा	१. पाण्याचे असंगत वर्तन ही संकल्पना स्पष्ट करा.२.अतिथंड प्रदेशात नदी तलाव गोठल्यावरही जलचर जिवंत का राहू शकतात?

				यामागील शास्त्रीय कारण लिहा.
	7.72.17,7 .72.18		येथे क्लिक करा	१. मातीचे गुणधर्म स्पष्ट करा. २.मातीचे विविध प्रकार त्यांच्या वैशिष्ट्यासह स्पष्ट करा. ३.मृदेचे उपयोग कोण कोणते याचा तक्ता तयार करा.

माहे – ऑगस्ट

विषय – विज्ञान

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
पहिला आठवडा	7.72.03	सजीवातील पोषण	येथे क्लिक करा	वनस्पती स्वतःचे अन्न स्वतः कसे तयार करतात ते लिहा.
दुसरा आठवडा	7.72.06	सजीवातील पोषण	येथे क्लिक करा	अन्न प्रकारानुसार शाकाहारी प्राणी, मांसाहारी प्राणी, मिश्राहारी प्राणी असे तुम्हाला माहित असलेल्या प्राण्यांचे वर्गीकरण करून त्यांचा तक्ता तयार करा.
तिसरा आठवडा	7.72.05	अन्नपदार्थांची सुरक्षा	येथे क्लिक करा	आपल्या आहारात कोण कोणत्या अन्नघटकांचा समावेश असतो ते लिहा किंवा त्याचे चित्र काढा.
	7.72.06		येथे क्लिक करा	१. अन्न बिघाड होण्याची कारणे लिहा.२.भाज्या, फळे किंवा धान्य खराब किंवा किडलेले असल्यास काय होईल ते पालकांच्या मदतीने चर्चा करून लिहा.
	7.72.05		येथे क्लिक करा	अन्न बिघाडकारणीभूत घटकांची : यादी करा
	7.72.06		येथे क्लिक करा	अन्न वाया जाऊ नये ,अन्नाची नासाडी होऊ नये यासाठी तुमची भूमिका काय असेल ते लिहून काढा.
चौथा आठवडा	7.72.06	अन्नपदार्थांची सुरक्षा	येथे क्लिक करा	घरगुती समारंभ आणि उत्सवांदरम्यान अन्नाची नासाडी होवू नये यासाठी करावयाच्या

				उपाययोजनाबाबत पालकांशी चर्चा करा.
	7.72.06		येथे क्लिक करा	१.अन्न रक्षणाच्या विविध पद्धतींची यादी करा. २.अन्न रक्षणाच्या विविध पद्धती स्पष्ट करा.३.आपण घरी वापरत असलेल्या अन्नरक्षण पद्धतींची पालकांबरोबर चर्चा करा.
	7.72.10		येथे क्लिक करा	भेसळ युक्त पदार्थांची तुम्हाला माहित असलेली उदाहरणे लिहा
	7.72.10		येथे क्लिक करा	आताच पाहिलेल्या व्हिडिओद्वारे अन्नपदार्थांतील भेसळ कशी शोधाल ते लिहून काढा.

माहे – जून २०२०

विषय – सामाजिक शास्त्र

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
तिसरा आठवडा	१. मध्ययुगीन भारतीय इतिहासाची साधने ओळखता येणे. २. ऐतिहासिक साधनांचे वर्गीकरण करता येणे. ३. ऐतिहासिक साधनांचे इतिहास लेखनातील महत्व ओळखता येणे. ४. ऐतिहासिक साधनांच्या जतनाचे प्रयत्न	१.इतिहासाची साधने	(प्रस्तावना) येथे क्लिक करा (लिखित साधने भाग १) येथे क्लिक करा (लिखित साधने भाग २) येथे क्लिक करा (भौतिक साधने भाग १) येथे क्लिक करा (भौतिक साधने भाग २) येथे क्लिक करा (मौखिक साधने) येथे क्लिक करा	पाठ्यपुस्तकातील पाठ क्रमांक १.इतिहासाची साधने हा पाठ वाचण्यास सांगणे. इतिहासाची साधने या पाठाची प्रस्तावना पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे. लिखित साधनांबद्दल माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे. लिखित साधने भाग २ विषयी माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे. भौतिक साधने भाग २ विषयी माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे. भौतिक साधने भाग २ विषयी माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे. मौखिक साधनांविषयी माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे. ऐतिहासिक साधनांचे मूल्यमापन बदल माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे.

चौथा आठवडा	करणे.		(ऐतिहासिक साधनांचे मूल्यमापन) येथे क्लिक करा (इतिहासाची साधने: सराव) येथे क्लिक करा	इतिहासाच्या साधनांच्या प्रश्नोत्तराच्या सरावासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे. कृती व उपक्रम प्राचीन काळापासून कवडी, दमडी, धेला, पै, पैसा, आणा, रुपया ही नाणी प्रचलित होती. नाण्यांवरून काही म्हणी, वाक्यप्रचार, प्रचलित झाले आहेत त्यांची यादी करा. उदाहरणार्थ:- एक फुटकी कवडी देणार नाही. पोवाडे व आदिवासी गीते यांचा संग्रह करा. पाठातील चित्रांचे निरीक्षण करून लिखित, भौतिक व मौखिक साधनांत वर्गीकरण करा.
---------------	-------	--	--	---

माहे - जुलै

विषय - सामाजिक शास्त्र

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
पहिला आठवडा	१. शिवपूर्व काळातील भारतातील विविध सत्तांचे महाराष्ट्राच्या जीवनावर झालेले परिणाम सांगता येणे.	२. शिवपूर्व कालीन भारत	(विजयनगरचे राज्य) येथे क्लिक करा	पाठ्यपुस्तकातील पाठ क्रमांक २. शिवपूर्वकालीन भारत या पाठाचे वाचन करण्यास सांगणे.
व	२. मुघलकालीन घटनांचे महाराष्ट्रावर झालेल्या परिणामांचे विश्लेषण करता येणे.		(शिवपूर्वकालीन राजसत्ता भाग १) येथे क्लिक करा	विजयनगरचे राज्य याबद्दल माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे. शिवपूर्वकालीन राजसत्ता भाग १ बद्दल माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे.
दुसरा आठवडा			(शिवपूर्वकालीन राजसत्ता भाग २) येथे क्लिक करा	शिवपूर्वकालीन राजसत्ता भाग २ बद्दल माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे.
			(वायव्येकडील आक्रमणे भाग १) येथे क्लिक करा	वायव्येकडील आक्रमणे भाग १ बद्दल माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे.
			(वायव्येकडील आक्रमणे भाग १: उत्तरेकडील सुलतानशाही) येथे क्लिक करा	वायव्येकडील भाग २: उत्तरेकडील सुलतानशाही विषयी माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे.
			(बहामनी राज्ये) येथे क्लिक करा	बहामनी राज्यविषयी माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे.
				महाराणा प्रताप यांच्याविषयी माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे.

			<p>(महाराणा प्रताप) येथे क्लिक करा</p> <p>(आहोमांशी संघर्ष) येथे क्लिक करा</p> <p>(विजयनगरचे कृष्णदेवराय) येथे क्लिक करा</p> <p>(मुघल सत्ता) येथे क्लिक करा</p> <p>(राजपुतांशी संघर्ष) येथे क्लिक करा</p>	<p>आहोमांशी संघर्ष पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे.</p> <p>विजयनगरचे कृष्णदेवराय यांच्याबद्दल माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे.</p> <p>मुघल सत्तेविषयी माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे.</p> <p>राजपुतांशी संघर्ष पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे.</p> <p>कृती व उपक्रम पाठात आलेल्या सम्राट, राजा, राणी,बादशहा यांची नावे लिहा.</p>
तिसरा आठव डा व चौथा आठव डा	<p>१. संविधान सभेच्या कार्यपद्धतीत विरोधी मतांचा उचित आदर केला गेल्याचे समजून घेणे.</p> <p>२. संविधानाच्या निर्मितीत डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकरांच्या योगदानाचे महत्त्व जाणणे.</p> <p>३. न्याय स्वातंत्र्य समता व बंधुता या मूल्यांच्या आधारे नव्या समाजाची निर्मिती करणे हे संविधानाचे उद्दिष्ट होते हे जाणणे.</p> <p>४. लोकशाही मूल्यानुसार आचरण करणे</p>	१.आपल्या संविधानाची ओळख	<p>(प्रस्तावना-संविधान) येथे क्लिक करा</p> <p>(संविधानातील तरतुदी) येथे क्लिक करा</p> <p>(संविधानाची आवश्यकता) येथे क्लिक करा</p> <p>(राज्यकारभार म्हणजे काय?) येथे क्लिक करा</p> <p>(डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे योगदान) येथे क्लिक करा</p>	<p>नागरिकशास्त्र मधील पाठ क्रमांक १.आपल्या संविधानाची ओळख हा पाठ वाचण्यास सांगणे.</p> <p>पाठाची प्रस्तावना व संविधान बदल माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे.</p> <p>संविधानातील तरतुदीविषयी माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे.</p> <p>संविधानाची आवश्यकता का आहे ?हे समजण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे.</p> <p>राज्यकारभार म्हणजे काय हे जाणून घेण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे.</p> <p>संविधान निर्मितीत डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचे योगदान विषयी माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे.</p> <p>कृती व उपक्रम संविधान सभेसाठी विविध समित्यांची स्थापना झाली,त्यांच्याविषयी माहिती मिळवा व समितीच्या नावांचा तक्ता तयार करा. संविधान सभेतील सदस्यांच्या फोटोंचा संग्रह करा.</p>

माहे - ऑगस्ट

विषय - सामाजिक शास्त्र

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
पहिला आठवडा दुसरा आठवडा	१.संतांच्या शिकवणुकीतील साम्य ओळखता येणे.	३.धार्मिक समनव्य	(प्रस्तावना) येथे क्लिक करा (भक्ती चळवळ भाग १) येथे क्लिक करा (भक्ती चळवळ भाग २) येथे क्लिक करा (महानुभाव पंथ) येथे क्लिक करा (सुफी पंथ) येथे क्लिक करा	पाठ्यपुस्तकातील पाठ क्रमांक ३.धार्मिक समनव्य या पाठाचे वाचन करण्यास सांगणे. धार्मिक समनव्य या पाठाची प्रस्तावना पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे. भक्ती चळवळ भाग १ बद्दल माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे भक्ती चळवळ भाग २ माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे महानुभाव पंथ विषयी माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे. सुफी पंथ बद्दल माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे. कृती व उपक्रम पाठात आलेल्या संतांची/धर्मसुधारकांची नावे लिहा. महाराष्ट्रातील संतांची यादी करा. तुम्हाला माहिती असलेल्या संतांचे अभंग, दोहे, वचने लिहा.
तिसरा आठवडा	१. शिवपूर्व कालीन समाजजीवन स्पष्ट करता येणे. २. आदिलशाही व निजामशाही काळातील विविध ऐतिहासिक	४.शिवपूर्व कालीन महाराष्ट्र	(प्रस्तावना) येथे क्लिक करा (गाव-मौजा) येथे क्लिक करा (परगणा) येथे क्लिक करा (वारकरी पंथाचे कार्ये) येथे क्लिक करा (संत नामदेव) येथे क्लिक करा	पाठ्यपुस्तकातील पाठ क्रमांक ४.शिवपूर्वकालीन महाराष्ट्र या पाठाचे वाचन करण्यास सांगणे. शिवपूर्वकालीन महाराष्ट्र या पाठाची प्रस्तावना पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे. गाव-मौजा कशास म्हणतात हे जाणून घेण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे. परगणा बद्दल माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे. वारकरी पंथाचे कार्ये जाणून घेण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे. संत नामदेव यांच्याविषयी माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे. संत ज्ञानेश्वर यांच्या बद्दल माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लिक करण्यास सांगणे.

चौथा आठवडा	क घटना स्पष्ट करता येणे.	(संत ज्ञानेश्वर) येथे क्लिक करा	संत तुकाराम यांच्या बदल माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लीक करण्यास सांगणे.
	३. शिवपूर्व कालीन सामाजिक	(संत तुकाराम) येथे क्लिक करा	रामदास स्वामी यांच्याबद्दल माहिती पाहण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लीक करण्यास सांगणे.
	राजकीय व आर्थिक परिस्थितीची	(रामदास स्वामी) येथे क्लिक करा	संत कार्याची फलश्रुती जाणून घेण्यासाठी दिलेल्या लिंकला क्लीक करण्यास सांगणे.
	कारणमी मांसा करता येणे.	(संत कार्याची फलश्रुती) येथे क्लिक करा	कृती व उपक्रम वारकरी दिंडी कोणकोणत्या प्रसंगी काढतात. पाठातील संतांची नावे लिहा. पंढरपूरच्या वारीविषयी माहिती लिहा. गाव-कसबा-परगणा याची तुलना गाव-तालुका-जिल्हा यांच्याबरोबर करता येईल का? असल्यास कशी?

माहे – जून २०२०

विषय – सामाजिक शास्त्र-भूगोल

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
तिसरा आठवडा	इयत्ता ६वी – पाठ्यपुस्तकातील अध्ययन निष्पत्ती क्र २१ ते २४	पूर्व तयारी (इयत्ता ६वी – भूगोल पाठ ०८ नैसर्गिक संसाधने)	प्रत्यक्ष अनुभव	एक दिवस सकाळी झोपेतून उठल्यापासून रात्री झोपे पर्यंत कोणकोणत्या नैसर्गिक संसाधनांचा वापर करतो याचे निरीक्षण करून यादी करा. आपल्या अवतीभवती पाणी व इतर नैसर्गिक संसाधनाचा अपव्यय कशा प्रकारे होतो याचे निरीक्षण करून यादी करा.
चौथा आठवडा	इयत्ता ६वी – पाठ्यपुस्तकातील अध्ययन निष्पत्ती क्र २१ ते २४	पूर्व तयारी (इयत्ता ६वी – भूगोल पाठ ०८ नैसर्गिक संसाधने)	येथे क्लिक करा	दीक्षा APP मध्ये दिल्या प्रमाणे कृती करा. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.

माहे - जुलै

विषय - सामाजिक शास्त्र-भूगोल

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
पहिला आठवडा	पाठ्यपुस्तकातील अध्ययन निष्पत्ती क्र ०१, ०२	पाठ १. ऋतूनिर्मिती (भाग - १)	येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	दीक्षा APP मध्ये दिल्या प्रमाणे कृती करा. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.
दुसरा आठवडा	पाठ्यपुस्तकातील अध्ययन निष्पत्ती क्र ०१, ०२	पाठ १. ऋतूनिर्मिती (भाग - १)	प्रत्यक्ष अनुभव	पाठ्यपुस्तकातील पान क्र. ०१ वरील तक्त्यामध्ये नोंदी करा.
तिसरा आठवडा	पाठ्यपुस्तकातील अध्ययन निष्पत्ती क्र ०१, ०२ पाठ्यपुस्तकातील अध्ययन निष्पत्ती क्र ०१, ०२	पाठ १. ऋतूनिर्मिती (भाग - १)	प्रत्यक्ष अनुभव स्वाध्याय	पाठ्यपुस्तकातील पान क्र. ०२ वरील 'करून पहा' प्रमाणे कृती करा. दुसऱ्या व तिसऱ्या आठवड्यात केलेल्या कृतींच्या आधारावर व निरीक्षणावर आधारित १२ ते १५ ओळी लिखाण करा. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा

चौथा आठवडा	पाठ्यपुस्तकातील अध्ययन निष्पत्ती क्र ०१, ०२, ०३, ०४ व ०५	पाठ २ सूर्य, चंद्र व पृथ्वी	येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा येथे क्लिक करा	दीक्षा APP मध्ये दिल्या प्रमाणे कृती करा. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनीद्वारे संपर्क साधा.
---------------	--	--------------------------------	--	--

माहे - ऑगस्ट

विषय - सामाजिक शास्त्र-भूगोल

आठवडा	अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक	पाठाचे नाव	अध्ययन स्रोत	विद्यार्थी कृती
पहिला आठवडा	पाठ्यपुस्तकातील अध्ययन निष्पत्ती क्र ०१, ०२, ०३, ०४ व ०५	पाठ २ सूर्य, चंद्र व पृथ्वी	प्रत्यक्ष अनुभव	पाठ्यपुस्तकातील पान क्र. ०५ वरील 'करून पहा' या अंतर्गत सुचविलेली कृती विजेरी, छोटा व मोठा चेंडू यांच्या मदतीने करा. निरीक्षण करून 'सूर्यग्रहण' समजून घेण्याचा प्रयत्न करा. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनीद्वारे संपर्क साधा.
दुसरा आठवडा	पाठ्यपुस्तकातील अध्ययन निष्पत्ती क्र ०१, ०२, ०३, ०४ व ०५	पाठ २ सूर्य, चंद्र व पृथ्वी	स्वाध्याय	पाठ्यपुस्तकातील पान क्र. ०५ व ०६ वरील 'करून पहा' या अंतर्गत सुचविलेली कृती विजेरी, छोटा व मोठा चेंडू यांच्या मदतीने करा. निरीक्षण करून 'चंद्रग्रहण' समजून घेण्याचा प्रयत्न करा. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनी द्वारे संपर्क साधा.

तिसरा आठवडा	पाठ्यपुस्तका तील अध्ययन निष्पत्ती क्र ०१, ०२, ०३, ०४ व ०५	पाठ २ सूर्य, चंद्र व पृथ्वी	स्वाध्याय	पुस्तकातील पान क्र. ०८ वरील स्वाध्याय सोडवा. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनीद्वारे संपर्क साधा.
चौथा आठवडा	पाठ्यपुस्तका तील अध्ययन निष्पत्ती क्र ०९	पाठ ३ भरती ओहोटी	दीक्षा APP (पाठ३भरती ओहोटी)	दीक्षा APP मध्ये दिल्या प्रमाणे कृती करा. अडचण आल्यास शिक्षकांसोबत दूरध्वनीद्वारे संपर्क साधा.

धन्यवाद !